

Krásy českých PIVONĚK

Pivoňky jsou vítací kytice začínajícího léta. Jejich bohaté květy vás dostanou na kolena. Není divu, že se šlechtitelé snaží přivést na svět další a další odrůdy tohoto fascinujícího zázraku přírody.

TEXT PAVLÍNA BLAHOTOVÁ

Tak svěží květ a tak prastará historie! V Číně se pěstovaly pivoňky už před 2000 lety, za dynastie Chan, kdy se těšily velké úctě a oblibě. Kořen, který obsahuje léčivé látky, se totiž využíval v čínské medicíně k léčbě nervových onemocnění včetně epilepsie. Jejich květy ještě zdokonalili japonští mistři šlechtitelé zhruba v 6. století našeho letopočtu. Přesto jejich cesta do Evropy byla ještě dlouhá, první dřevité pivoňky dorazily do botanické zahrady v Kew v roce 1789.

ZPRÁVY Z PRŮHONIC

Pivoňky, jak dřevité, tak bylinné, byly použité také ve výsadbách při zakládání Průhonického parku v roce 1885 – podle dochovaných zpráv tu rostlo na přelomu století 600 trsů. Nyní je ve sbírce zastoupeno 12 botanických druhů a více než 950 kulturních odrůd, které rozkvétají již od poloviny května.

Když přišla do redakce začátkem letošního roku zpráva, že se poprvé v historii podařilo mezinárodně registrovat 14 druhů pivoňek, které vyšlechtili v Průhonické botanické zahradě Botanického ústavu AV ČR, bylo jasné, že přišel výjimečný úspěch.

Šlechtěním pivoňek se v Průhonické botanické zahradě začala zabývat už botanička Uljana Blažková v osmdesátých letech. V té době měla k dispozici rozsáhlý sortiment průhonické kolekce z roku 1963, jejímž základem byly matečnice Dendrologické společnosti zakoupené před 2. světovou válkou. Kromě historických odrůd měla kurátorka k dispozici plané druhy i v té době nejnovější

FOTO SHUTTERSTOCK.COM

ZÁHONY PLNÉ PIVOŇEK Botanickou zahradu v Průhonících můžete navštívit od května do září, mimo pondělí každý den, vždy od 9 do 17 hodin, vstup je z Průhonického parku. Až odkvetou pivoňky, pokvete zase něco dalšího!

hybridní odrůdy. Z experimentální práce vzešlo několik zajímavých semenáčů, které se svými vlastnostmi vyrovnaly špičkovým odrůdám. V experimentálním křížení po odchodu Uljany Blažkové pokračuje Pavel Sekerka, současný vedoucí zahrady. Ten uvedl, že zařazení na seznam u mezinárodní registrační autority American Peony Society je výsledkem 40leté šlechtitelské práce kurátorů sbírky Průhonické botanické zahrady. „Díky Národnímu programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, do kterého byly české odrůdy pivoňek zařazeny, se nám povedlo letos zkompletovat veškerou dokumentaci potřebnou pro registraci do mezinárodní databáze odrůd, jako jsou přesné popisy či fotodokumentace.“

BOHATÉ KVĚTY I VLČÍ MÁKY

První sérii nově registrovaných odrůd tvoří variety pivoňky čínské a v roce

2016, na počest 700. výročí narození císaře Karla IV., byly pojmenovány podle jeho manželky. Alžběta Pomořanská, Anna Falcká, Anna Svidnická a Blanka z Valois tak mohou zdobit i vaši zahradu. Druhá série obsahuje hybridní rostliny s velkými jednoduchými šálkovitými

květy podobnými tvarem a barvou zahradním mákům a najdete tu jména jako Andromeda, Erotikon nebo Chlupáček. „Svítlivě červená pivoňka, která barvou i tvarem květu připomíná vlčí mák, byla často zobrazována francouzskými impresionisty, odtud její název 'French Poppy'. Dala tak základ makové sérii, příbuzným hybridům, které se ale již odlišují barvou. Zajímavou rostlinou je také Chlupáček, hybridní bylinná pivoňka, která má v mládí hustě chlupatou horní stranu listu, list má šedou barvu, což vynikne především za rosy,“ dodává Pavel Sekerka. Až si budete plánovat program červnových výletů, zkuste do něj zařadit právě i Průhonickou botanickou zahradu. V nově vybudované expozici uvidíte pivoňky v té nejkrásnější kondici. 🐾

Něco navíc Jděte na ibotky.cz, web Botanického ústavu s fotkami květin.

Průhonický park

Národní kulturní památka UNESCO vám nabídne tři návštěvnické okruhy podle vaší kondice a času, který chcete v parku strávit. Základní okruh je vypočítán na 1,5-2 hodiny, hlavní okruh má časovou náročnost 3-4 hodiny, po vyhlídkovém okruhu se můžete dokonce procházet i 5-6 hodin. Mapy i doporučené odbočky najdete na pruhonickypark.cz.

1/ ANDROMEDA
Své velké, jednoduché fialové květy předvádí později, až uprostřed sezony, mírně voní a dorůstá výšky 99 cm.
2/ MOONLIGHT SONATA
Krásný bohatý bílý květ se objevuje ve střední sezoně a dosahuje průměru až 14,7 cm. Krásně voní.
3/ BLANKA Z VALOIS
Odrůda pivoňky čínské je charakteristická množstvím purpurových okvětních lístků, květy jsou velké asi 11 cm.
4/ FRENCH POPPY
Svítlivě červená pivoňka, která barvou i tvarem květu připomíná vlčí mák, byla často zobrazována francouzskými impresionisty.

5/ EROTIKON
Rozkvétá velmi brzy, potěší vás květem se svěží světle červenou barvou, která směrem dolů silí. Bohužel tento typ pivoňky nevoní.
6/ ALŽBĚTA POMOŘANSKÁ
Temně červený květ má úhledně zaoblené okvětní lístky, květy jsou drobnější, dorůstá do výšky 79 cm.
7/ CHLUPÁČEK
V mládí má hustě chlupatou horní stranu listu a list má šedou barvu, což vynikne především za rosy.
8/ ANNA FALCKÁ
Rozkvétá mezi prvními, začátkem sezony. Růžové květy mají 2-3 řady ochranných lístků, květ dosahuje v průměru až 16 cm.